

20.252

Fol. 20.252

CERTAMEN
THEOLOGICUM

NONNULLAS DOGMATICAE
ET SCHOLASTICAE THEOLOGIAE,

ITEMQUE
HISTORIAE ECCLESIASTICAE

PROPOSITIONES COMPLECTENS.

HABENDUM

A. D. PASCHALI SANCHEZ, ET MORA PHILOSO-
PHIAE Magistro, et in Orcelesi Collegio-Seminario
Puriss. Conceptionis Alumno Togato.

CUI PRAESES ADERIT

D. D. MARIANUS MARTINEZ, IN EODEM SEMINA-
rio Philosophiae olim, modo Sacrae Theologiae Professor.
PALAESTRA ORIOLENSE TEMPLUM SS. VV. JUSTAE
et Ruffinae.

Die XXI mensis Junii, ann. MDCCLXII

ORIOLOE: Apud Josephum Alagarda, et Petrum Ximenez
de Lopez.

THE NATIONAL ARCHIVES

RECORDS OF THE DEPARTMENT OF THE ARMY

OFFICE OF THE ADJUTANT GENERAL

D. THOMAS GUNN

ADJUTANT GENERAL

OFFICE OF THE ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

ADJUTANT GENERAL

S THOMAS AQUIN
Ord. Prædm. Con. A.
Selic et V Eccleliæ
Doctor. 7
Martii

D. O. M.

FULGENTISSIMO. ECCLESIAE. SOLI

PROFUNDISSIMAE. SAPIENTIAE. ABYSSO

D. THOMAE. AQUINATI

ANGELICO. DIVINAE. VOLUNTATIS. INTERPRETI

QUI. AB. IPSA. VERITATE. MERUIT. AUDIRE

BENE. SCRIPSISTI. DE. ME

Multis. et. vivus. et. mortuus. miraculis. floren

Tot. enim. fecit. quot. scripsit. Articulos

Splendidissimo. Catholicae. Fidei. Athletae

CUJUS. SCRIPTORUM. CLYPEO

MILITANS. ECCLESIA

HAERETICORUM. TELA. FELICITER. ELUDIT.

CUJUS. DOCTRINAM

Tamquam. veridicam. et. Catholicam. sectamur

QUI. ENIM. EAM. TENUERIT

Numquam. inveniatur. a. veritatis. tramite. deviasse

QUI.

QUI. VERO. IMPUGNAVERIT

Semper. fuerit. de. veritate. suspectus

CUJUS. DOCTRINA

Exortae. haereses. confusae. et. convictae. dissipantur

SCRIPTORUM. PRODIGIO

Ob. ingentem. Librorum. numerum

Quos. sine. ullo. prorsus. errore. conscripsit

PASCHALIS. SANCHEZ. ET. MORA

In. amoris. demissi. animi. cultusque

MONIMENTUM. ET. PIGNUS

L. A.

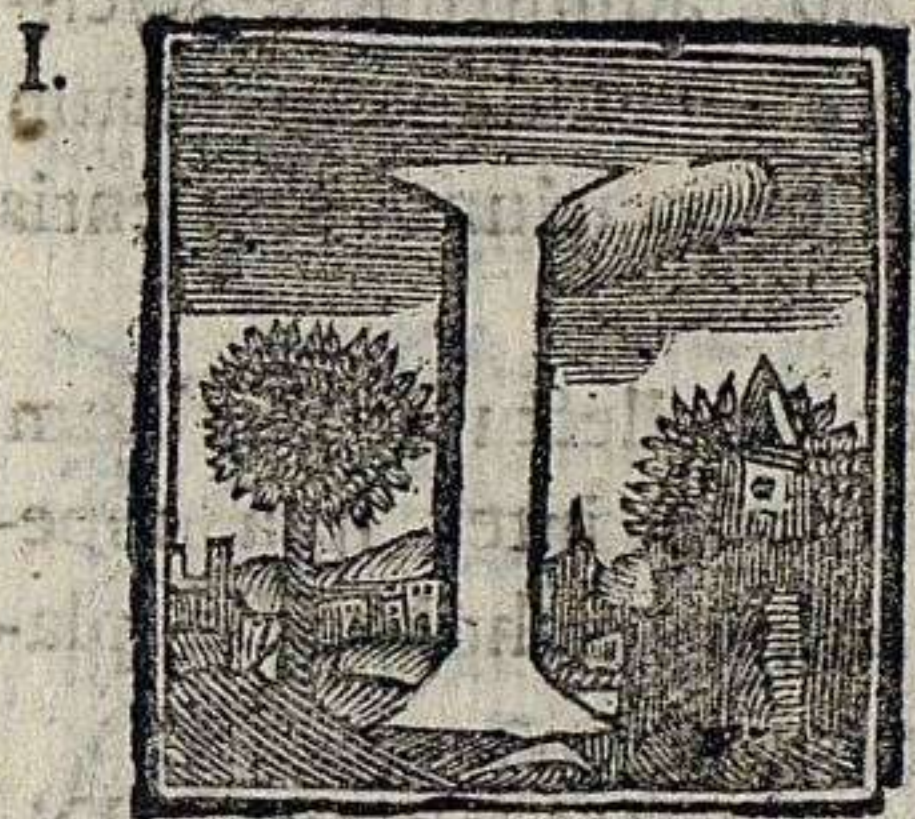
N. D. O. C. Q.

SCIENTIA DEI.

ECCLESIAE DOGMATA.

INTER omnes proprietates, quas de Deo affirmando dicimus, scientia, veluti Divinitatis nota praecipua, maximeque Deo congrua iudicio sapientum habetur. Nemo igitur nisi extreme amens, denegandam esse Deo sentiat. Facilius est enim, ut Divinitatem funditus omnem negare

aliquis audeat, quam ut eam intelligentem, ac scientem non esse suspicetur.

II. Deus semetipsum perfecte cognoscit, atque comprehendit.

III. Nihil est omnino, sive praeteritum, sive praesens, sive aliquando futurum, sive quod potest esse, quod Divinam scientiam subterfugiat.

IV. Neque vero confuse, universeque dumtaxat; sed distincte, ac sigillatim perspicit, et contemplatur omnia, etiam minutissima quaeque.

V. Ergo futura quaelibet absoluta, contingentia, et libera oculis eius nuda sunt, et aperta.

A

Atque

VI. Atque latitantes cordis humani scrutatur cogitationes, et peccata quaecumque.

VII. Ast ex hac Divina praescientia consequitur inevitabilis contingentium eventus, et interitus libertatis? Absit. Hinc ride, si sapis, Gnosticorum, et Hussitarum pessimam consecutionem.

SCHOLAE PLACITA.

I. **P**erfectissimam Dei scientiam ex ipsius immaterialitate derivamus. Qua in re ab Angelico nostro Praeceptore ne latum unguem discedimus.

II. Veram, propriamque in Deo admittimus scientiam, cognitionem, nempe certam, et evidentem rerum per causas. Argumenta Vazquezii contrarium sentientis floccifacimus.

III. Si Divinam scientiam, et intellectum Divinum consideres, nullam profecto distinctionem inter ipsa reperies; nequidem illam, quam *virtualem* Scholasticis placuit appellare.

IV. Secundum diversa, quae connotat obiecta, Divina scientia diversas sortitur adpellationes: nam alia *practica* est, alia *speculativa*, *necessaria* una, *libera* altera cet. de quibus nostra interest in certamine sermonem instituere.

V. Deus cuncta creata in semetipso intuetur, et undequaque deprehendit: minime vero in seipsis.

VI. Futurum quodlibet, etiam contingens, et liberum, futurum dici non patitur, nisi decreto Dei fore statuatur.

VII. Neque ex Divina essentia ante decretum, neque ex supercomprehensione, ut aiunt, causarum secundarum, neque ex relicta sibi causa secunda, neque ex decreto

creto ut futuro praecognito , neque ex veritate propositionum sive formali , sive obiectiva haurit Deus futurorum contingentium notitiam.

VIII. Relinquitur dumtaxat Deum futura libera praenoscere in decreto ea determinante : apertius in eius essentia decreto determinata.

IX. Deus non modo coniecturalem , sed omnino certam , et infallibilem de futuris conditionatis , disparatis etiam , notionem habet.

X. Medium , in quo haec futura cognoscuntur , est Divinum decretum , quod absolutum nostri vocant , prout Deum respicit , conditionatum vero , prout obiecta connotat.

XI. Quae hucusque exarata sunt , ita volumus intelligi , ut actiones liberas naturales in se quoque complectantur.

XII. Nec in alio videt Deus mala culpae , quam in suo decreto , seu praedeterminatione actus , cui adnectitur peccati malitia.

XIII. Glorietur Molina novissimo suo scientiae mediae invento , et Augustinum , veluti tenebris nescio quibus immersum festive , ac petulanter excipiat nova luce perfusus homo. Nos vero , qui a tanti Doctoris sententia divelli turpe , nedum inglorium putamus , Ludovici Molinae Systema penitus impugnamus.

DEI VOLUNTAS.

ECCLESIAE DOGMATA.

I. **O**Mnes ferme Sacrarum Scripturarum paginae de Dei voluntate loquuntur , eamque probat ipsa constitutio naturae.

II. Non tantum seipsum diligit Dominus , sed et creaturas suas amore prosequitur.

A 2

Per

III. Perfectissima est in Deo necessitatis expers libertas, eaque in creaturas fertur. Apertissimis Scripturarum oraculis contra Wortium, et Wiclefum haec roboratur adsertio.

IV. Deus voluntate antecedenti vult omnes homines, nemine prorsus excepto, salvari. Qua positione Jansenii, Quesnelli, Trickii, aliorumque huius furfuris hominum turpissimum errorem execramur.

V. Sanguinem suum piissimus noster Jesus liberalissime effudit, mortemque vera, ac sincera voluntate aeterno Patri obtulit pro totius humani generis redemptione, et aeterna salute. Verum etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficium mortis eius recipiunt: sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis eius communicatur. Id testantur Tridentini Patres, testantur quoque Augustinus, et Thomas.

VI. Pro omnibus itidem hominibus Christus Dominus Patrem deprecatus est. Qui oppositum in D. Thoma reperiunt, ii certe in meridiana luce caecutiunt. Facessant igitur Duaceni Doctores, quos non potuit praefulgidum hunc Ecclesiae Solem atra censura obscurare, merito proinde Vaticano fulmine attrita.

VII. Vi voluntatis salvandi omnes, cunctis in communi praeparat Deus auxilia generalia sufficientia ad salutem.

VIII. Dei voluntatem consequitur Justitia, quam ei denegare grande piaculum foret, de ea dubitare, dementia.

IX. Misericordia in Deo cum eius Justitia intimo foedere sociatur.

SCHOLAE PLACITA.

I. SOLA increata, et infinita bonitas ratio est Divinae voluntati amandi creaturas.

Talis,

II. Talis, ac tanta est Divina bonitas, ut in ipsam iucunda necessitate et specificationis, et exercitii Deus ipse propendeat, impellaturque.

III. Nuncupatur Dei voluntas alia signi, alia *beneficentiae*; *antecedens* alia, alia *consequens*: sortitur haec semper effectum suum, antecedens vero non item.

IV. Ad conciliandam immutabilitatem Dei cum eius libertate nihil aptius nobis, accomodatiusque videtur, quam si Divina libertas constituatur per actum sempiternum, ac necessarium Divinae voluntatis, prout connotat obiectum creatum, et effectum contingentem, et defectibilem.

V. Dei voluntatem antecedentem circa omnium salutem, veram, propriam, atque sinceram non est cur vereamur adpellare.

VI. Voluntas isthaec dicitur conditionata non a conditione, quae ab hominum pendeat libertate, sed quae in Creatoris arbitrio sit posita.

VII. Deus ita in particulari singulis hominibus moralem agentibus vitam auxilia confert proxime, vel remote sufficientia ad salutem, secundum uniuscuiusque indolem, et exigentiam, atque habita loci, temporisque ratione, ut si homines a salutis via pravis operibus deflectant, id in Dei voluntatem minime referendum sit, sed in eorum sive improbitatem, sive socordiam, qui auxilia a Deo praestita, aut respuunt, aut abutuntur eisdem.

VIII. Praedestinavit ab aeterno Deus cunctas actiones nostras liberas et bonas, et malas, ast non eodem prorsus modo.

IX. Efficax Divini decreti virtus circa hominum actus liberos, praesertim bonos non a versatili gratia repetenda est, sed ab omnipotentissima Dei voluntate, quae quaversum arbitrato suo flectit lenissime hominum animos.

Quam

Quam propositionem ut Verbo Dei, Ecclesiae statutis, Patrum maxime Augustini, et Thomae sententiis apprime consentaneam propugnamus.

X. Hinc iure explodenda est calumnia illa putidissima, quam Livinus de Meyer improbo, ac petulanti consilio tutissimae Thomistarum doctrinae impegit, dum foedam ei Lutheranae, ac Calvinianae obscoenitatis notam inusit, a SS. PP. alienam, a Tridentina Synodo proscripam, velut ex tripode pronuntiavit.

XI. Malum nullum quia malum est, a Deo adpetitur, seu efficitur directe, malum vero quod naturae dicimus, et poenae indirecte quandoque ab eo caussantur.

XII. Nusquam tamen malum culpa a Deo produci- tur, quamquam ad entitatem eius non simultanee, aut permissive tantum, sed et praevie, et positive concurrat.

PRÆDESTINANS PROVIDENTIA.

ECCLESIAE DOGMATA.

I. **P**erditissimis hominibus consentit, omnemque de medio tollere Religionem conatur quis- quis perfectissimam Deo denegat providentiam.

II. Nulla est in ordine universorum creatura, vel mi- nima, et abiectissima, in quam Divina providentia se- dulo non diffundatur.

III. Datur aliqua electorum ad gloriam Praedestina- tio. Huius adsertionis gratia mirum dictu, quot, quan- taque invidi, et improbi homines adversus Augustinum amarulento stylo scripturierint.

IV. Praedestinatio tam respectu Dei, quam hominum electorum omnino fixa est, et immutabilis.

V. Ast cum hac immutabilitate illaesa manet hominis libertas. Nemo,

VI. Nemo, quamdiu in hac mortalitate vivitur de arcano Divinae praedestinationis mysterio usque adeo praesumere debet, ut certo statuatur, se omnino esse in numero praedestinatorum.

VII. Fidenter fatemur, dari in Deo praedestinationem impiorum ad mortem, quam reprobationis nomine designamus.

VIII. Deum aliquos tam Angelos, quam homines ad aeternam damnationem condidisse, ipsisque imponere necessitatem peccandi docuit impius haeresiarcha Calvinus, cuius dogma dicimus horrendum, detestabile, et omni execratione dignissimum.

IX. Nulla fuit in Adrumetino Monasterio, Augustino superstite, haeresis Praedestiniana.

X. Neque sub Caelestino I. emersisse in Galliis Praedestinianorum sectam, adversus Sirmondum sustinemus.

XI. Credimus Lucidum quemdam, et alios V. Ecclesiae Saeculo extitisse obscuros, ac rudioris intelligentiae viros, qui perversas de Praedestinatione opiniones imberant, adeoque *Praedestinatiani* adpellabantur, eos tamen paucos admodum fuisse, nec usquam in Sectam coaluisse.

SCHOLAE PLACITA.

I. **A** Ccurata est valde Praedestinationis ad gloriam ab Augustino tradita definitio: Praescientia, et praeparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur quicumque liberantur.

II. Necessaria adeo est Praedestinatio, ut absque ea nullus salutem aeternam adipiscatur.

III. In gratuito Praedestinationis decreto electio ad gloriam electionem illam antecedit, quae est ad gratiam, haec illam subsequitur.

Prae-

IV. Praedestinationem ad gloriam in statu naturae lapsae non esse ex meritorum praescientia, Litterae Sacrae demonstrant.

V. S. Augustinus, eiusque fidelis discipulus S. Thomas apertissime docuerunt gratuitam praedestinationem ad gloriam.

VI. Nec minus aperte tradiderunt gratuitam praedestinationem Patres, qui post Augustinum floruerunt.

VII. De Patribus, qui scripserunt ante exortam Pelagianorum haeresim, dum de Praedestinatione agitur, minus debemus esse solliciti.

VIII. Si de Graecis loquamur Patribus, non debemus excipere auctoritatem Origenis.

IX. Veteres Patres, qui verbis ambiguis de SS. Praedestinatione tractarunt, possumus commode exponere, quamquam videantur alicubi a meritorum praescientia illam repetere.

X. Vocatio, iustificatio, et glorificatio sunt Praedestinationis effectus nobilissimi.

XI. Non efficax vocatio, et iustificatio per peccatum interrupta, Praedestinationis quoque sunt fructus.

XII. Eiusdem surculi a nobis in Praedestinatiis habentur et bonus gratiae usus, et merita inde procedentia.

XIII. Substantia Praedestinati, aliaque naturalia dona inter Praedestinationis effectus possunt aliquo sensu connumerari.

XIV. Immo, vel ipsa peccatorum permissio in censum fructuum Praedestinationis debet transferri.

XV. Magnus est electorum numerus, at valde exiguus, si cum damnandis conferatur.

XVI. Possumus variis ab Scriptura, et Patribus mutuatis signis aliqualem nostri a Deo praedilectionis coniecturam habere.

Re.

XVII. Reprobatio negativa non in mera praedestinationis negatione consistit, sed in Divinae voluntatis actu, quo patitur Deus aliquos propria culpa a gloria deficere, et propter illam damnationis poenam infligere.

XVIII. Negativa reprobatio non in reproborum antevisis demeritis, sed in Dei bonitate causam habet.

XIX. Cur hunc autem prae alio negative reprobet Deus, eius tantum stat pro ratione voluntas.

XX. Originale peccatum non est motivum reprobationis eorum, qui veterem hominem in baptismo exuerunt.

DEUS TRINUS.

ECCLÉSIAE DOGMATA.

I. **A**ltissimum individuae Trinitatis Mysterium aliter sub Lege, aliter sub Gratia revelatum est; subobscurum primum, et arcano quodam verborum involucre; postmodum explicatius, et eliminatis ambagibus. Verum tametsi prudenti oeconomia pro temporum illorum conditione Trinitatis revelatio temperata sit, ita tamen huic firmandae catholicae veritati etiam sub Lege provisum est, ut eam sin minus carnales, at saltem spirituales Judaei, et qui vere sunt Abrahae filii internoscere facile possent. Igitur graviora ex veteri Testamento momenta seligemus, vindicando, probandoque Trinitatis Mysterio magis opportuna, quibus Judaeorum perfidia, sin minus frangi, ac pulsari, eorundem saltem pervicacia retundi poterit.

II. Filius, et Spiritus S. Personae sunt inter se, et a Patre distinctae. En Catholicam positionem, quam adversus Sabellianos, Montanistas, Priscillianistas, et Socinianos Sacrosanctae Triadi hostes iniurios propugnamus.

B

Se

III. Secunda Trinitatis Persona Deus est, Deoque Patri consubstantialis. Ergo Arius conticescat.

IV. De aeterni Patris Filio sermonem instituentes, vix temperari possumus, ut pro eo, quo erga Sanctos Ecclesiae Patres affecti sumus amore, et obsequio, si non omnium, praecipuorum saltem illorum fidem vindicaremus, qui ante Nicaenam Synodum Divinae Traditionis custodes fuere vigilantissimi. Itaque frustra Ariani cum veteres, tum recentiores S. Ignatium Martyrem a suis partibus stare contendunt.

V. S. Martyr Justinus, tum in Apologiis pro Christianis, tum in Dialogo cum Triphone aeterni Verbi Divinitatem dissertissime propugnavit.

VI. Athenagoras Philosophus Christianus distinctionem inter Divinas Personas agnoscit, et eandem in iisdem naturam.

VII. Sanctus Martyr Irenaeus Lugdunensium Antistes liquido Divinitatem Verbi et affirmavit, et credidit.

VIII. Perperam Ariani Clementem Alexandrinum vocant in sui erroris patrocinium.

IX. Dionisyus Alexandrinus iniuste dicitur Ariana Dogmata praeformasse, Anomaeorumque impietati semina praebuisse.

X. Septimius Tertulianus in libro, quem contra Praeam scripsit, incontaminatam docuit de Trinitate doctrinam.

XI. Beatissimus Cyprianus non nisi per summum nefas tetra Arianismi notatur commate.

XII. In Gregorii Neocaesariensis scriptis nihil reperire est, quod in rectum sensum prudens rerum aestimator interpretari non queat.

XIII. Neque magno Athanasio haereticorum execrabilis malitia pepercit. Ita se gerunt insigniter hallucina-

ti,

ti, hostes hostibus, victosque victoribus permiscentes.

XIV. Spiritus Sanctus eiusdem est cum Patre, et Filio individuae naturae. Obmutescat igitur Macedonius.

XV. Basilius Cappadox Caesariensis Episcopus litterarum celebritate, disciplinae studio, rectaque vivendi ratione vere magnus, hanc Catholicam veritatem numquam prodidit; adversus Fidei hostes tela, clypeumque supeditavit.

XVI. Hilarius Pictaviensis de Spiritus Sancti Divinitate recte sensit. Mirum! quantum se se torqueant haeretici, ut Sanctissimum Praesulem, vel invitum in suas partes trahant.

XVII. Quandoquidem Arium, et Macedonium insipientis sapientiae consultos erroneos sumus aggressi, nonnulla libuit ad eorum haeresim spectantia historice delibare. Ergo Arius fuit damnatus in Nicaeno Concilio ab Imperatore Constantino magno, Sylvestro Romano Pontifice assentiente, convocato.

XVIII. Inter plurimos eximios, praestantissimosque viros, qui Nicaenae Synodo interfuerunt, quis ceteris praesederit, gravissima controversia est. Nos illi sententiae firmissima consensione adhaeremus, quae nube testium, quibus nefas est refragari propugnat, Osium Cordubensem Episcopum una cum Vito, et Vincentio Romanae Ecclesiae Presbyteris, Sylvestri nomine, cuius fungebantur legatione, magnae Synodo praefuisse.

XIX. Jure merito Nicaeni Patres vocabulum *omoousion*, ut propugnandae Orthodoxae Fidei aptissimum usurparunt, et Symbolo inseruerunt.

XX. Jure merito quoque Catholici plures in voce *Omoiousiom*, quae interiecta una tantum litterula, discrepat a praecedenti, fraudem Arianorum subodorantes, illam penitus reiecerunt.

XXI. Liberius Romanus Pontifex, quidquid contra obstrepant nostri temporis haeretici, non secundae Sirmiensi formulae, quae omnino erat haeretica, subscripsit; sed tantummodo primam, quae sensum Catholicum patiebatur, taedio exilii fractus, probavit.

XXII. Secundae Sirmiensi formulae (quod certe dolendum maxime est) subscripsit Osius Cordubensis Episcopus, et qui antehac acerrimus erat Fidei Nicaenae defensor, et Arianismi insectator, dedit in extrema senectute impietati manus. Ast (quod superis gratulandum) resipuit, et in haeresi non obiit.

XXIII. Ariminensis Concilii Patres, etsi simplicitate lapsi, Arianae tamen haereseos labe numquam fuere foedati.

XXIV. Laudandum specialiter tandem venit Concilium Constantinopolitanum, quod inter Generalia numeratur secundum, ubi Spiritui Sancto suus adsertus est honos, sua firmata Divinitas. At qui Concilium dicas oecumenicum, cui nec Pontifex, nec ab eo missi Legati praefuere? Nodus hic est, quem solvere conabimur in agone.

XXV. Definitionem Fidei a Concilio Constantinopolitano editam universa Ecclesia summa semper cum veneratione recepit.

XXVI. Spiritus Sanctus a Patre, Filioque procedit. Graecos, et Latinos Patres si consulas, invenies profecto circa hanc veritatem mirifice consentientes.

XXVII. Error de Spiritus Sancti processione diu ante Photianum Schisma adversus Ecclesiae Latinae Professionem propugnatus est. Tametsi primus omnium Photius extiterit, qui errorem hunc, addito per summam impudentiam schismate, cumulaverit.

XXVIII. Quid ergo? quo tandem nomine illum de Spiritus Sancti processione errorem appellabimus? Ecclesiae

siae Graecae dicemus errorem? Absit. Calumnia profecto foret omnium atrocissima.

XXIX. Additio verborum illorum *Filioque* ad Symbolum Nicaeno-Constantinopolitanum iure facta est: vide hinc, quam immerito Graeci Schismatis sui causam violatum symbolum praetexant.

XXX. De tempore quo vox *Filioque* Symbolo est addita, id plura inter incerta nobis compertum, obtinuisse apud nostros Hispanos sexto vertente saeculo. Exinde ad Gallos, Germanosque commeasse, non est levis coniectura.

XXXI. Verum probabile iudicamus, Ecclesiam Romanam hanc Symbolo additionem recepisse, Nicolao I. sedente, aut circa eius tempora.

XXXII. Mitti Filium, mitti Spiritum Sanctum, non ex uno Scripturae loco didiscimus. Divinis ergo Personis mitti non dedecet, quamquam enim Pater neque a Filio mittatur, neque a Spiritu Sancto, Filius tamen missus dicitur ratione humanae naturae ad homines redimendos; Spiritus vero Sanctus a Patre mittitur, et a Filio: Cave autem, ne eam in Divinis missionem agnoscas, quae per imperium dicitur, quaeque arguit in misso inferioritatem.

XXXIII. Sunt in Deo Processiones, quas Theologi *ad intra* vocant, quibusque una ab altera procedit Persona.

XXXIV. Nec plures quam duae dantur Processiones; altera, qua per intellectum gignitur Verbum, altera, qua per voluntatem spiratur Amor.

XXXV. Ergo Processio Filii dicenda tibi generatio, secus Processio Spiritus Sancti.

XXXVI. Personarum Divinarum nulla alteram perfectione excedit.

XXXVII. Pater est in Filio, Filius in Patre, in Spiritu Sancto uterque, in utroque Spiritus Sanctus. Verbo: adserenda Divinarum Personarum circuminsessio.

C

SCHO.

- I. **S**anctissimae Trinitatis Mysterium, quod Divina Revelatione deteximus, ratione naturali, eaque demonstrante, cognosci non potest, nec probari.
- II. Stabilita semel Fide, valet hoc Mysterium variis suaderi congruentiis, et ab errantium argumentis vindicari.
- III. In eam valde propendimus sententiam, quae tenet Legis Patriarchis, Prophetis, ac singulari sanctitate praecellentibus viris concessam fuisse huius Mysterii notitiam: Vulgo tamen Judaicae Gentis credimus denegatam.
- IV. Principium quo proximum, Divinarum Processionum non est natura Divina praeintellecta intellectui, atque voluntati; sed intellectus, ac voluntas non secundum se affecti, sed relationibus affecti paternitatis, et spirationis activae.
- V. Cur sola Filius, non Spiritus S. processio sit generatio, nodus est Theologorum torquens ingenia. Quamvis nulla ratio sit, qua possimus distinctionem hanc demonstrare, inter probabiles probabiliorem accipe; nempe quia Verbum per intellectum procedit, per voluntatem vero Spiritus Sanctus.
- VI. Sunt in Deo quattuor relationes reales, Paternitas scilicet, Filiatio, Spiratio activa, et passiva, seu processio.
- VII. Relationes Divinae in conceptu essentiae importantur, et vicissim haec in conceptu relationum includitur.
- VIII. In Deo secundum naturam spectato, ac relationibus praeintellecto, absoluta subsistentia extat, qua constituitur principium quod operandi.
- IX. Praeter subsistentiam absolutam naturae vere sunt in Deo tres subsistentiae relativae ac personales.
- X. Sunt in Deo quinque notiones, nempe innascibi-
litas,

litas, Paternitas, Filiatio, Spiratio activa, et passiva.

XI. Nomen imaginis strictè sumptae proprium est Filio, non vero Spiritui Sancto.

XII. Divinum Verbum per se, et *quarto*, ut aiunt, *modo*, non solum ex essentiae, et attributorum, sed relationum, et creaturarum possibilium cognitione procedit.

XIII. Si Spiritus Sanctus a Filio non procederet, nihil sane concipi posset, unde ab illo distingueretur.

XIV. Spiritum Sanctum a Patre procedere per Filium, non est, cur dicere timeamus: nec locutione hac scandalum Latinis Graeci peperere.

XV. Pater, et Filius unum sunt, non duo Spiritus Sancti principia.

XVI. Monitos tandem volumus de Trinitate disserentes, ut vocabulorum vim, et usum serio perpendant, quaenamque usurpare, quaenam vitare debeant. Ea propter Romanae, et Apostolicae Ecclesiae definitiones sunt sedulo investigandae: dedecet enim proferre, quae Magistra veritatis non comprobat, sicut ea reticere, quae laudat. Quantus a nobis his in rebus impensus sit labor, quisque facile poterit experiri.

ANGELORUM NATURA, ET DOTES.

ECCLESIAE DOGMATA.

I. **I**Nter res a Deo productas eminent spiritus mortalis concretionis expertes, quos Angelos nominamus: quo audito nomine, menti occurrunt entia quaedam intellectualia, Deo conditore omnium inferiora, homine vero, si naturam spectes, longe excellentiora. Horum existentiam quisquis neget, corporeis rebus nimis addictus ostenditur, atque Scripturis Sacris, rationi, humanoque experimento reluctatur.

AN-

II. Angeli non ab aeterno, sed in tempore fuerunt a Deo producti.

III. Angeli sunt aliquomodo in loco. Sententia contraria parum tuta videtur in Fide.

IV. Et peccare, et mereri potuerunt Angeli, quod rei experimento compertum est.

V. Peccato finitima poena est: eique pravi Angeli addicti sunt, expulsi a regno Coelorum, privati gratia, et inferorum igne sempiterno damnati.

VI. Boni Angeli ad haec inferiora secundum Conditoris nutum ministranda mittuntur quandoque.

VII. Attribuit Deus Sanctis Angelis hominum custodiam, unde mira nobis proficiscuntur beneficia.

SCHOLAE PLACITA.

I. **P**robabilior est eorum sententia, qui Angelos existimant una cum rebus corporeis a Deo fuisse creatos. Eos vero qui conditos antea credidere, non ideo haereticos adpellabimus.

II. Angelos in Empyreo creatos fuisse vulgaris opinio est; tamen ad Fidem nullatenus spectat.

III. Angeli extensione nulla corporea suapte natura praediti sunt, nec spirituales illam materiam, quam quidam subtiliter nimis confixerunt, induunt.

IV. Corpora etiam tenuissima naturaliter unita, qualia eis tribuerunt Platonici, penitus nesciunt. Hanc oppugnare adsertionem videtur praeceps, et inconsiderata temeritas.

V. Maxima, et stupenda est Angelorum multitudo. Exceditne eorum numerus universorum hominum summam? incerta res est, quam definire non audeo.

VI. Pollent Angeli potestate movendi corpora, atque non-

nonnullis ex vaporibus, et exhalationibus compactis, hominibus se conspiciendos praebent, in eis tamen opera vitae minime exercent.

VII. Intellectiones suas perficiunt Angeli speciebus creatis ab Auctore naturae inditis, non ab ipsis rebus acceptis.

VIII. Angeli tempore creationis beati fuere beatitudine naturali.

IX. Necessarium eis fuit iuvamen gratiae, ut in Deum supernaturalis beatitudinis obiectum potuerint converti.

X. Compertissimum putamus, gratia sanctificante ornatos fuisse Angelos, antequam ad terminum beatitudinis pervenissent.

XI. Non ita compertum, eam in sui creatione accepisse, etsi id probabilius iudicemus.

XII. Supernaturalia dona gratiae, et gloriae ita receperunt, ut ornamenta haec cum eorum naturalibus mire consenserint.

XIII. Quot instantibus suam compleverint Angeli viam, audies e suggestu. Si vero nervos ingenii exeras omnes, in primo instanti peccare potuisse, haud quaquam monstrabis.

XIV. Peccaverunt itaque Angeli apostatae, non omissionis, sed commissionis peccato, quod quidem superbiam fuisse dicimus.

XV. At qua rimula, quave via peccatum in mentes Angelorum irrepsit? En implexam difficultatem, quam explicare conabimur.

XVI. Peccati dedecus in se admissit Lucifer cum ceteris apostatis Angelis, quod in pulcherrimis a Deo sibi collatis naturae dotibus abque ullo ad conditorem respectu, beatitatem collocaverit.

XVII. Mali Angeli ita obfirmati sunt in malo, ut

D

bo-

bonum opus morale facere possint omnino nullum.

XVIII. Exploratum theorema est, non tamen ad Fidem spectans, ignem inferni materiale esse, atque corporeum.

XIX. Potentiae Doemonum ita sunt alligatae, ut minime sint, ubi volunt, ubi nolunt, existere cogantur. Horrendum ipsis supplicium, quod aeterno igni referunt acceptum.

XX. Loquuntur ad invicem Angeli. Audies me de hoc plura, nec iniucunda narrantem.

XXI. Angelorum exercitus novem ordinibus continetur: novem hi ordines tribus Hierarchiis clauduntur.

XXII. Ex novem Angelorum ordinibus, soli Angeli quinque posteriorum ad externum ministerium legati mittuntur.

XXIII. Praeter Angelos, qui singulis Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis praeficiuntur, adest cuilibet homini Angelus in custodiam deputatus.

XXIV. Inhiant, totisque nervis in perniciem animarum incumbunt Doemones invidi, ac truculenti. Ergo probabilius est, universis hominibus a Doemoniorum Principe malum Angelum delegari.

ULTIMUS HOMINIS FINIS, ET BEATITUDO.

Ecclesiae Dogmata.

I. Errarunt Aristippus, et Cyrenaici, qui corporeas voluptates putabant summam hominis felicitatem.

II. Errarunt pariter, qui divitiarum, honorum, aut dominandi desiderio flagrantes, in iis hominis beatitatem sitam arbitrati sunt.

III. His adiungendi quotquot gloriae, aut famae cupiditate illecti, earum gratia cuncta gerebant.

Stoici

IV. Stoici altius sentientes beatitudinem in virtute collocarunt ; ast haec opinio media cum fine imperite confundit.

V. Reliquum est , ut altius surrigentes cogitationem plenam hominis felicitatem statuamus in illo sublimi , pleno , redundanteque bono , in quo tamquam in fonte bona creata continentur ; nempe in Deo O. M. qui solus vastissimum , et pene infinitum hominis appetitum explere potest.

VI. Explodimus , exhibilamusque turpissimum illud , atque ad libidines effictum Chiliastarum Regnum , natum e Cerinthi cerebro : itemque honestius illud a Papia descriptum fabulis adensemus.

VII. Fide Catholica firmiter credimus , claram Divini Numinis visionem animabus corpore solutis , quibus nihil purgandum superest , nec ad minimum tempus differri.

VIII. Catholico Dogmati de animarum beatitudine non adversatur Sanctissimus Mediolanensium Antistes Ambrosius.

IX. Quod Augustinus fluctuet de secretis receptaculis animarum est summae eius perspicacitatis indicium ; verumtamen de gloria , et felicitate non dubitat.

X. Immerito carpitur a Durando B. Bernardus ; nam neque is a Catholico recedit Dogmate.

XI. Absit ut SS. Praesuli Joanni XXII. iniustam censuram toties a Gallis decantatam inuramus , qui Divo- rum , piorumque animas ante corporum resurrectionem Deum non esse visuras eum definiisse autumabant. In eam quidem sententiam propendit valde , non tamen , adhuc ut privatus Doctor , sustinuit.

XII. Nullo sunt in Coelo conspurcati peccato Beati , nullo amplius conspurcabuntur.

XIII. A possessione supernae felicitatis Beati numquam poterunt deturbari.

SCHO:

- I. **I**ntermedia , quibus gradatim ad finem perve-
nitur , vera finis ratione pollent.
- II. Omnibus suis actionibus finem praefigit homo,
modo humanae illae sint.
- III. Agere propter finem proportionem mediorum ad
illum cognoscendo , praecipua dignitas est naturae rationa-
lis ; quippe cetera ratione destituta non nisi imperfecto
modo pro fine adipiscendo laborant.
- IV. Quaecumque homo humanitus, libereque appetit, in
finem ultimum dirigit , interpretative saltim, et virtualiter.
- V. Beatitas illa , in qua veluti in centro omnes de-
sideriorum hiatus terminantur non consistit in illapsu Dei
intra essentiam animae.
- VI. Si beatitudinem formalem in pluribus actibus repo-
nendam existimas , a veritate quamplurimum deflectis.
- VII. Igitur unica continetur operatione sublimioris
potentiae , clarissima nempe visione Dei.
- VIII. Visionem beatam felix , quoad exercitium etiam,
sequitur amandi necessitas.
- IX. Jucundissima donantur Beati impotentia peccan-
di ; firmissima adeo est illorum in summum bonum adhaesio.
- X. Suprema Sanctorum felicitas ab intrinseco perpe-
tua est , et inamissibilis.
- XI. De dotibus , quibus animae cumulantur Beato-
rum , de his , quibus eorum ornantur corpora , de ipso-
rum quoque aureolis , nostram experire , si lubet , in eo
navatam operam.

HOMINUM OFFICIA. ECCLESIAE DOGMATA.

Persistit adhuc in nobis primi Parentis labe inquinatis
liberi arbitrii facultas , seu libertas indifferentiae.

Ad

II. Ad merendum, et demerendum in statu naturae lapsae requiritur in homine libertas a necessitate: non enim huic muneri sufficiens putanda est immunitas a coactione.

III. Vera, essentialisque libertas consistit absque potentia peccandi.

IV. Liberi arbitrii indifferentia mere passiva non est. Agit quidem illa a primo Auctore, cui subest, placide, leniterque mota.

V. Jansenius sequentem, sin minus verbis eisdem, sensu saltem, protulit enuntiationem: Ad merendum, aut demerendum in statu naturae lapsae non requiritur libertas a necessitate, sed sufficit libertas a coactione.

VI. Lot Sodomitarum territus minis, filias suas eorum obtulit libidini. Eritne propterea peccati reus? Si verbo tenus eas obtulit, neutiquam. Si animus ei erat verbis standi, haud videtur a levi crimine immunis.

SCHOLAE PLACITA.

I. **S**cholasticorum tritam voluntarii notionem retinemus, nimirum: *Quod provenit ab intraneo principio cum cognitione finis.*

II. Cum voluntarium perfectum dicis, non ais liberum, non enim idem utrumque.

III. Absque aliquo voluntatis actu omissio nulla est indirecte voluntaria.

IV. Voluntas quoad actus elicitos cogitur numquam; cogi tamen potest quoad actus imperatos.

V. Violentia penitus voluntarium perimit, si tamen sufficiens est, compellens, absoluta.

VI. Metus si gravis ille sit, cadensque in constantem virum, minuit quidem voluntarium, verum non tollit omnino.

E

Con-

VII. Concupiscentia, quae humanum antevertit actum, voluntarium efficit potius, quam involuntarium: quanto autem ipsa fortior est, tanto voluntario libero vires aufert.

VIII. Ignorantia quoque, quam antecedentem dicunt, voluntario adfert exitium.

IX. Libertatem cum Ang. Praeceptore in hunc modum exprimimus: *Vis electiva mediorum servato ordine finis.*

X. Libertas creata non est a Deo quasi manumissa, et emancipata, sed secundum agens, secundum determinans primo subordinatum.

XI. Nativus libertatis character non est sola immunitas a coactione, sed a necessitate.

XII. Indifferens humanum arbitrium esse postulat circa extrema saltem contradictionis.

XIII. Fieri nequaquam potest, ut stante indifferenti, anticipiteque iudicio, voluntas necessario moveatur.

XIV. Ea est voluntatis indoles, ut solum bonum verum, aut malum aliqua boni specie fucatum amplectatur.

XV. Intellectus, et voluntas ut in determinatos actus prorumpant, vicissim se moveant necesse est. At quonam pacto id eveniat, dicemus e suggestu.

XVI. Agenti rationali, simul ac viam intellectualem ingreditur, operanti, adest Deus ut praecipuus, et singularis motor: id quod deinceps praestabit etiam, si circa finem eidem mira subitaque mutatio evenerit.

XVII. E duobus bonis propositis, nisi practicum iudicium mutetur, voluntas non potest eligere minus, vel aequale.

XVIII. Moralitas actus humani libertatem licet necessario supponat, ipsa tamen haudquaquam constituitur.

XIX. Itaque moralitatem dicimus relationem de genere illo transcendentali, qua voluntatis actus in obiecta tendunt, sive consona, sive dissona regulis morum.

XX. Verisimilius opinantur qui putant indifferentiam speciem veram esse moralitatis. Pri-

XXI. Primam, et essentialē aut bonitatem, aut malitiam actiones humanae ab obiecto quoad mores spectato suscipiunt.

XXII. Saepe actio humana praeter bonitatem, malitiamve acceptam ab obiecto, aliam induit ex operantis fine.

XXIII. A circumstantiis quoque pensanda est humani officii natura.

XXIV. Circumstantiarum quaedam diversam tribuunt actioni ab obiecto moris naturam; quaedam bonitatem, vel malitiam augment, minuuntve intra eundem ordinem.

XXV. Actus ex obiecto bonus, in bonum finem ordinatus, primariam ab illo bonitatem haurit, ab isto secundariam.

XXVI. Dum pravitas operis indirecte quaeritur, opus omnino infectum est: at non erit illud probum, nisi bonitas sit directe concupita.

XXVII. Intentio recta ex prava electione sordescit; electio turpis ex illa non accipit honestatem, licet eius turpitudine quadantenus minuatur.

XXVIII. Actus humanus binas moralitatis species valet adipisci, dummodo altera ex fine, ex obiecto altera proficiscatur.

XXIX. Actio natura bona, dum malus finis in causa est, ut eligatur, nulla ex parte manet honesta, atque decora.

XXX. Plura sunt humana officia secundum speciem indifferentia: in individuo nullum nisi bonitatis, aut nequitiae characteribus insignitum.

XXXI. Ut rectitudine perfruatur voluntas humana, consona esse debet primo bonitatum fonti in *volito*, quod aiunt, *formali*, secus in *materiali*, nisi Dei innotescat praeceptum, vel prohibitio.

XXXII. Externum opus nihil per se addit decoris, aut turpitudinis interiori voluntati in rem honestam,

ini-

iniquamve deliberate vergenti: nec pensatur apud Deum
ex officio, sed ex animo praemii dignitas, vel suppli-
cium:

Vt. D. D. Alexander Matheos et Rivas,

Vic. Gen.

Vt. Balaguer Cens. Reg.

Vt. D. D. Salvator Puche,

Stud. Reg. et Rector.

